

Szakosztályi értesítő.

VII. szakülés 1890. november 29-én.

Elnökölt dr. Szamosi János, szakosztályi elnök, jegyzett a titkár.

Dr. Finály Henrik felolvasta :

A világ-idő cz. értekezését, mely ismerteti azt a tudományos mozgalmat, mely egy az egész földre, annak bármely földrajzi hosszúság alatt fekvő pontjára is alkalmazható egységes időszámítás megállapítását czélozza. Értekező maga is tesz javaslatot oly világ-idő iránt, mely a rendes órákon is forgatható karika alkalmazásával jelezhető volna. Az értekezést jelen füzet hozza.

Dr. Szamosi János felolvasta :

Pórantal szakosztályi tagnak Bánkban Melindája cz. értekezését, mely egészen új adatok fölhasználásával Bánk (Bor Benedek) hirneves nejének származását, magánéletét, a Katona által tragédiában feldolgozott családi dráma történelmi alappját ismerteti. Ez értekezést szintén e füzetben találja meg a szives olvasó.

Mindkét értekezés a jelenvoltak kiváló tetszését vívta ki.

VIII. szakülés 1890. december 17-én.

Elnökölt dr. Szamosi János szakosztályi elnök, jegyzett a titkár.

Dr. Lánczy Gyula muzeumi tag szabad előadást tartott a következő czím alatt :

Dante és VIII. Bonifác.

Előadó kiindult Luigi Tostinak, ki inkább VIII. Bonifác apológiáját írta meg, következő frappans mondásából: Mint Hector testét Akhilles meghurczolta Ilion falai körül, úgy hurczolta meg Dante Bonifácot a pokolban. A Danteirodalom legújabb adatainak felhasználásával világítja meg előadó azt a kérdést, hogy mi idézte elő Dante lelkében azt a gyűlöletet a magnanimus Peccator iránt, mely czímmel Bonifácot említik az egykoruak, mely a Divina Comoediában kitör azon jelenetnél, hol a Pokolban III. Miklós, a nagy Simoniacus üdvözli utódjakép Bonifácot, a szintén nagy Simoniacust. Az okot szerző Dante politikai gyűlöletében találja, melylyel elfordult a guelf-pártnak attól a részétől, mely hazáját, Flórenczet teljesen kész volt kiszolgáltatni Bonifácznak. A bitor úton trónra jutott Bonifácot a világiás irányt vett egyház képviselőjének

nézte a költő, ki rajongással csüngött a St. Francesco által alapított, tiszta asketismust gyakorló és vallásos intuitiv-rajongásba mélyedő Franciscanus szerzet törekvésein. E rendre támaszkodtak a pápa hatalmas politikai ellenségei, a Colonnák is, kiket Bonifác rútol rászédett, mert városukat, Palestrinát (az egykori Praeneste) a békekötés nyílt megszegésével földig lerombolta. Döllinger és Hefele híres egyháztörténészek az avignoni pörnek tanuvallomások által igazolt vád pontjai alapján elítélik Bonifácot. Előadó is azt a kérdést, ha találhatók a Divina Comediában passus, mely arra mutatna, mintha Dante engesztelődött volna, mint némelyek találtak, úgy oldja meg, hogy Dante nem engesztelődött ki soha, és erre nézve bizonyítékul hozta föl a Paradisom III. énekének egy (Szász Károly fordításában) bemutatott passusát, mely a Domianoval való találkozást írja le és e passusból ép Dante engesztelhetetlen gyűlöletét bizonyítja. Dante nem tudott megbocsátani azoknak, kik száműzetését okozták. Épe hangulat ihleté a Pokol legerőteljesebb passusait. Csak Valois Károly ellen érzett gyűlöletet, de nem a pápa iránt engesztelődést. E szabad előadást a jelen voltak élénken megéljenezték.

Dr. Moldován Gergely részben felolvasta, részben bemutatta:

Sinkai György és élete cz. tanulmányát, mely a román történetírás nagy alapítójának, a román nemzeti aspiratiók nagy agitatorának, a nagy románnyelv újtónak életét és műveit ismerteti. Tárgyas álláspontból világítja meg e kiváló férfiú utopikus, rajongó nézeteit, melyeknek még ma is vannak követői, hóbortosai, de másfelől ismertette nemes törekvéseit, melyeknek egy részét a korszellem valósította.

Élénk éljenzés követte értekező felolvasását, mely jelen füzetben olvasható.

III. Zárt ülés.

Ugyane napon a szakosztály megtartá III. zártülését, melyen dr. Werthner Mór szakosztályi tagnak választatott.

1890. október 21-től fizettek:

Zsoldos Benó 1890., 1891.	4	frt.
Tutsek Anna 1890	3	„
Szilasi Gergely dr. 1890.	3	„
Lehmann Róbert 1888.	3	„
Várkonyi Endre 1890. (együttal kilépett)	2	„
Mészáros Lajos 1889.	2	„
Pór Antal 1891.	2	„

1890. december 24.

Szamosi J.